

AMIC

Publicació quinzenal per a esplai del soldat català de l'Exèrcit de la República editada pels Serveis de Cultura al Front del Departament de Cultura de la Generalitat

Més que Verdun

Entre els records que perduren de la guerra europea destaca un nom, el de Verdun, com a màxim exponent d'heroisme. Verdun simbolitza un miracle de resistència, la decisió coratjosa d'uns homes que contingueren l'allau impotent d'una ofensiva massiva, i hi oposaren amb els seus pits i els seus braços un mur infranquejable contra el qual s'esberlà la puixança destructora de les hosts germàniques. Sacrifici voluntàriament consentit, perquè els que el feien tenien consciència que seria fecund, que darrera de la línia sòlida que traçava el seu coratge anava organitzant-se la potencialitat bèl·lica dels exèrcits aliats, disminuïa a poc a poc l'avantatge inicial dels imperis centrals, i que per tant, el sacrifici dels abnegats defensors de Verdun preparava la victòria.

En comentar l'epopeia dels soldats de l'Exèrcit de la República en la terra alta de l'Ebre, s'imposa tot seguit la lògica comparança amb Verdun. Hi ha igualment en els dos casos fermesa i coratge portats fins al límit inimaginable de l'heroisme, resistència que permet l'organització militar que va anivellant el desavantatge primer, exaltació de moral que és ja com un enginy de triomf. Però sense que l'afirmació respongui a apassionament patriòtic, no serà exagerat dir que la gesta de l'Ebre sobrepassa encara la de Verdun. Perquè en la lluita de l'home contra els elements materials, de la voluntat contra la màquina, hi ha a l'Ebre més puixança ofensiva dels enemics i menys mitjans defensius en els nostres soldats. A la batalla de Verdun no hi havia, junt amb l'acumulació d'artilleria, la gran massa d'aviació, el nombre de tancs, el volum dels elements ofensius que el temps transcorregut des d'aleshores ha anat intensificant i perfeccionant. I per altra banda, per a defensar-se'n, els nostres soldats no poden comptar amb una fortalesa formada per un veritable camp atrincherat, amb una obra mestra, tècnicament planejada i cuidadosament construïda, d'enginyeria militar, amb una xarxa de forts subterrànics, d'espessos murs de ciment, com els legendaris de Douamont i de Vaux. Els soldats de la República es defensen, en canvi, en petites trinxeres obertes en la terra i fetes precipitadament, posicions improvisades i canviants, línies

(Segueix a la pàgina 9)

EXERCIT DE L'EBRE

Què és aquesta força que s'ageganta per l'Ebre, vers les estepes de pedra cremada, aquesta allau de foc serè que canta amb els braços, el pit i la mirada?

Qui coneix aquest genet que cavalca una roda de crit i murmuri per a la qual no es trobarà falca ni fre que l'aturi?

Té ulls de mar en festa, ales de branca primerenca i alè de pins i ginesta. Imposa, ajup i trenca.

Descolga cels de tenebres i venta llunes plenes per als fruits obscurs d'esperança. Fa recular horitzons de hienes amb veu imperativa d'aigua mansa.

Perquè coneix la mort ordena a la vida i precipita l'albada. És invencible com una ferida, com un bes silenciós i com l'arada.

L'aire s'encén quan ell passa, s'agenolla la muntanya, puja la mina a flor de llum... I una nova raça de granit i àguiles la pàtria il·lumina.

AGUSTÍ BARTRA

La pau d'Europa

Vents d'inquietud travessen Europa. La pau del món torna a estar en perill a causa de les creixents intemperàncies dels estats totalitaris. On portarà aquesta onada de tragèdia que amenaça l'Occident? A nosaltres, els homes de la República Espanyola, tots aquests auguris de dolor que planen damunt les nacions europees ens afecten profundament. No tan sols d'una manera material, per les repercussions possibles que per a la nostra lluita pogués tenir una conflagració europea; ens afecten, també, perquè els nostres ideals de pau i els nostres sentiments d'humanitat ens fan esguardar aquella passible contingència amb major tristesa.

Es massa tràgica l'experiència que estem vivint perquè la desitgèssim ni al pitjor enemic. La nostra condició d'homes dignes obligats a fer la guerra, amb l'experiència de dolor que suposen les hores que de dos anys ençà hem travessat, ens donen una autoritat superior a la de qualsevol altre en el moment d'expressar els nostres sentiments pacifistes, que adés obeïen a profundes conviccions i ara, a la més tràgica de les contingències.

Volem la pau per a Europa. Però remarquem des d'ara que la pau no s'assoleix cedint als xantatges dels qui esgrimeixen l'espantall de la guerra, sinó mantenint una posició de dignitat recolzada en el sentiment de defensar una causa justa. La pau no pot ésser basada en la injustícia. Desitgem que els homes que tenen damunt seu la responsabilitat dels destins d'Europa tinguin aquesta mateixa convicció i es disposin a defensar-la. La justícia és la pau per a sempre. La injustícia seria, més tard o més d'hora, la guerra.

En aquest sentit, l'exemple que la República espanyola ofereix al món no pot ésser més eloqüent: Pacifistes per convicció, no hem vacil·lat a agafar les armes per a oposar-nos a l'avanç del feixisme invasor i defensar la nostra independència.

Se'ns ha dut a un terreny que odiàvem, convençuts que en el terreny de les armes no els sabríem respondre. Si haguessin sospitat la nostra resposta és molt possible que les nacions feixistes haguessin actuat de manera molt diferent.

Que no ho oblidí Europa.

69.

nº 14/15/VIII, 3

209